

SAYI : 2020/1791-S.20.2767
BAŞVURU NO : 2019/14589
KARAR TARİHİ : 30/01/2020

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :
BAŞVURUYA KONU İDARE : BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuran, hakkında açılan soruşturma dosyasının tarafına
iletilmesini talep etmektedir.
BAŞVURU TARİHİ : 26/08/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran, Bingöl Üniversitesi Genel Sekreterlik Makamının 15.04.2019 tarih ve ... sayılı yazısı ile hakkında yürütülen soruşturma dosyasını talep ettiğini, ancak Bingöl Üniversitesi Rektörlüğü Yazı İşleri Müdürlüğü'nün 21/08/2019 tarih ve ... sayılı yazısı ile 4982 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi gerekçe gösterilerek talebinin reddedildiğini ifadeyle söz konusu soruşturma dosyasının bir örneğinin tarafına verilmesini Kurumumuzdan talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 18/09/2019 tarih ve ... sayılı yazısı ile şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla idareden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Bingöl Üniversitesi Rektörlüğü'nün 16/10/2019 tarih ve ... sayılı cevabi yazısında özetle:

2.1. Başvuranın Üniversitede Güvenlik Görevlisi olarak çalıştığı,

2.2. Bir öğrenci ile yaşadığı tartışma sonucunda öğrencinin şikâyeti üzerine hakkında soruşturma başlatıldığı, daha sonra öğrencinin şikâyetini geri çekmesi sonucunda başvurana herhangi bir ceza verilmedi ise de başvuranın o günkü davranışının devlet memuruna ve vakarına yakışmayan bir hareket olduğunun değerlendirildiği, devlet kurumlarında çalışan her personelin uyması gereken 657 sayılı Kanunun 6 ncı ve 125 inci maddelerinde belirtilen hükümler çerçevesinde disiplin cezası niteliğinde olmamak üzere, bir daha benzer bir olayın vuku bulmaması adına başvuranın yazılı olarak uyarıldığı,

2.3. Yönetimin gerek gördüğünde birimlerin verimli, düzenli ve uyum içerisinde çalışmasını sağlamak adına gerekli uyarıları yapmakla yükümlü olduğu, 3. şahısların üniversiteden daha iyi hizmet alabilmesi için bu gibi davranışlarda bulunan kişilere gerekli uyarıların yapılacağı,

Hususlarının ifade edildiği görülmüştür.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

3.1. “Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması” başlıklı 13 üncü maddesi: “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen

sebeplere bağılı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”,

3.2. “Temel hak ve hürriyetlerin korunması” başlıklı 40 ıncı maddesinin ilk iki fıkrası “Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir. (Ek fıkra: 3/10/2001-4709/16 md.) Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.”

3.3. “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesi: “(1) Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir. (2) Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu gecikmeksizin, dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir. (3) Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.”,

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesi: “(1) Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”

5. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu;

5.1. “Amaç, Kapsam ve Tanımlar” başlıklı birinci bölümünde yer alan “Amaç” başlıklı 1 inci maddesi: “Bu Kanunun amacı; demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.”,

5.2. “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesi: “Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan bu Kanun kapsamındaki her türlü veriyi ifade eder.”,

5.3. “Bilgi Edinme Hakkı” başlıklı ikinci bölümünde yer alan “Bilgi verme yükümlülüğü” başlıklı 5 inci maddesi: “Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler. Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.”,

5.4. “Gizli bilgileri ayırarak bilgi veya belge verme” başlıklı 9 uncu maddesi “İstenen bilgi veya belgelerde, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler ile açıklanabilir nitelikte olanlar birlikte bulunuyor ve bunlar birbirlerinden ayrılabiliriyorsa, söz konusu bilgi veya belge, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler çıkarıldıktan sonra başvuranın bilgisine sunulur. Ayırma gerekçesi başvurana yazılı olarak bildirilir.”,

5.5. Bilgi Edinme Hakkının Sınırları başlıklı Dördüncü Bölümünde yer alan “İdarî soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler” başlıklı 19 uncu maddesi; “Kurum ve kuruluşların yetkili birimlerinde yürütülen idarî soruşturmalarla ilgili olup, açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

a) Kişilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sonucunu doğuracak,

b) Kişilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokacak,

c) Soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürecek,

d) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek, Bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.”

5.6. “Özel hayatın gizliliği” başlıklı 21 inci maddesi; “Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir.”

Hükümlerini amirdir.

IV. KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

6. İlgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, başvuran hakkında yürütülen soruşturma raporunun, başvuranın kendisi ve şikayet eden kişi hakkındaki kısımlarının –üçüncü şahıslara ait kimlik bilgileri ile kimliklerinin tespitine imkan veren her türlü bilgi ve ifade çıkartılmak/karartılmak suretiyle- başvuranın bilgisine açılması amacıyla idareye tavsiyede bulunulmasına ilişkin hazırlanan Tavsiye Karar Önerisi Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Açısından Değerlendirme

7. Başvuran (1) numaralı paragrafta yer verildiği üzere, Bingöl Üniversitesi Genel Sekreterlik Makamının 15.04.2019 tarih ve 53 sayılı yazısı ile hakkında yürütülen soruşturma dosyasının bir örneğinin bilgi edinme hakkı kapsamında tarafına verilmesini talep etmektedir.

8. Dosya kapsamında idareden temin edilen belgelerin incelenmesinden, başvuranın 31/07/2019 tarihli dilekçesi ile 15/08/2019 tarihli CİMER başvurusu üzerine idarece verilen yanıtlarda özetle “başvuran hakkında yürütülen soruşturma neticesinde herhangi bir disiplin cezası verilmediği, bu kapsamda 4982 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi uyarınca soruşturma dosyasının verilmesinin uygun görülmediği” hususlarının belirtildiği görülmüştür.

9. Bireylerin kamu ile ilgili dilek, talep ve şikâyetleri hakkında idari makamlara başvuruda bulunmaları ve kendileri veya faaliyet alanlarıyla ilgili konularda bilgi edinme haklarını kullanmaları, eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkeleri temelinde demokratik ve şeffaf bir yönetimin gereğidir. İdare-birey ilişkisinde hukukun üstünlüğünü, demokratikleşmeyi ve saydamlığı sağlayabilmek için, idari faaliyetlerin yürütülmesi sırasında bireysel hak ve özgürlüklere duyarlı davranılması hukuk devletinin temel niteliğidir.

10. Bilgi edinme hakkı Anayasanın 74 üncü maddesinde düzenlenmiş olup; hakkın nasıl kullanılacağı hususu 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu ile belirlenmiştir. Anılan Kanunun 4 üncü maddesinde “Herkesin, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla” bilgi edinme hakkına sahip olduğu, Kanunun 5 inci maddesi uyarınca idarelerin “Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmakla... yükümlü oldukları” düzenlenmiştir. Kanunun Dördüncü Bölümünde ise “Bilgi Edinme Hakkının Sınırlarına” yer verilmiş olup; bu bölüm başlığı altında yer alan 19 uncu maddede kurum ve kuruluşların yetkili birimlerince yürütülen idari soruşturmalar bilgi edinme hakkının istisnaları arasında sayılmıştır.

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

11. Kanunun **“İdarî soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler”** başlıklı 19 uncu maddesi; *“Kurum ve kuruluşların yetkili birimlerince yürütülen idarî soruşturmalarla ilgili olup, açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;*

a) Kişilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sonucunu doğuracak,

b) Kişilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokacak,

c) Soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürecek,

d) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek, Bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.”

Hükmünü amirdir.

12. Anılan Kanun hükmü incelendiğinde, 19 uncu maddenin **“yürütülen”** idari soruşturmalarla ilişkin olduğu, **tamamlanmış ve idari kararlara dayanak teşkil etmiş** soruşturmalar için geçerli olamayacağı görülmektedir. Diğer bir ifadeyle, Kanun tamamlanmış idari soruşturmaları bilgi edinme hakkının kapsamının dışında tutmamakta, bu kapsamdaki bilgi-belgelerin bilgi edinme hakkı içinde değerlendirilmesi gerektiğine hükmetmektedir.

13. Somut dosyanın incelenmesinden, başvuran hakkında yürütülen soruşturmanın 12/07/2019 tarihi itibariyle tamamlandığı, dolayısıyla 4982 sayılı Kanun kapsamında yapılan 31/07/2019 tarihli ve 15/08/2019 tarihli bilgi edinme başvurularının idarece anılan Kanunun 19 uncu maddesi gerekçe gösterilerek olumsuz yanıtlanmasının hukuka uyarlı olmadığı tespit edilmiştir.

14. 4982 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile herkesin, kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla bilgi edinme hakkına sahip olduğu, idarelerin de Kanunda belirtilen istisnalar dışında bilgi vermekle yükümlü olduğu dikkate alındığında; kişinin çalışma hayatı ve meslek onurunu etkileyen soruşturma raporunun bilgi edinme hakkı kapsamında başvuranla paylaşılabilmesi değerlendirilmektedir.

15. Bununla birlikte, 4982 sayılı Kanun çerçevesinde üçüncü şahıslar hakkındaki bilgi ve belgelerin başvuranın bilgi edinme hakkı kapsamında bulunmadığı, idarenin üçüncü şahıslara ilişkin bilgi ve belgeleri korumak amacıyla gerekli tedbirleri alması gerektiği hususu açıktır.

16. Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar doğrultusunda sonuç olarak, başvuran hakkında yürütülen soruşturma Raporunun, başvuranın kendisi ve şikayet eden kişi hakkındaki kısımlarının –üçüncü şahıslara ait kimlik bilgileri ile kimliklerinin tespitine imkan veren her türlü bilgi ve ifade, aynı Kanunun 9 uncu maddesi çerçevesinde çıkartılmak/karartılmak suretiyle- başvuranın bilgisine açılmasının demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olduğu ve talep ettiği raporun belirtilen şekilde başvuru sahibinin erişimine açılması gerektiği değerlendirilmiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

17. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; İdarenin Kurumumuzun bilgi ve belge talebine ilişkin cevabi yazıları incelendiğinde, “dürüstlük”, “nezaket”, “şeffaflık”, “makul sürede karar verme”, “kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi” ilkelerine uygun hareket ettiği, ancak idare tarafından başvuranın dilekçesine verilen cevabi yazıda **“karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi”** ilkesine uygun hareket

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

edilmediđi deęerlendirilmiř olup, **idareden bundan böyle bu ilkeye de uygun hareket etmesi beklenmektedir.**

VI. HAK ARAMA ZGRLĖNE İLİşKİN AÇIKLAMA

18. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma sresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup **Erzurum İdare Mahkemesinde** yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAşVURUNUN KABUL İLE;**

Başvuran hakkında yürütülen soruşturma raporunun, başvuranın kendisi ve şikayet eden kişi hakkındaki kısımlarının - üçüncü şahıslara ait kimlik bilgileri ile kimliklerinin tespitine imkan veren her türlü bilgi ve ifade çıkartılmak/karartılmak suretiyle - başvuranın bilgisine açılması amacıyla **BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ REKTRLĖ'NE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

Bu kararın **BAşVURANA ve BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ REKTRLĖ'NE** tebliğine, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ REKTRLĖ** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Bařdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi